

Kommunpolitiskt handlingsprogram

"För ett socialt, ekologiskt och
ekonomiskt hållbart Umeå."

2010-2014

Vänsterpartiet
Umeå

1. Introduktion	3
2. Våra grundläggande värderingar	3
2.1 Socialism.....	3
2.2 Feminism.....	3
2.3 Ekologisk grund	4
3. Vänsterpolitik för ett bättre Umeå.....	5
3.1 En jämställd politik	5
3.2 En välkomnande politik	6
3.3 En öppen och ansvarsfull politik	7
3.4 En demokratisk skolpolitik.....	10
3.5 En rättvis socialpolitik.....	15
3.6 En bred kulturpolitik	18
3.7 En hållbar politik.....	21
3.8 En politik för företagande.....	24
4. Visionen om Umeå	25

Annika Herrström, Lasse Jacobson och Tamara Spirc,
vänsterkandidater till kommunfullmäktige.

1. Introduktion

Vi i Vänsterpartiet har en vision om ett Umeå där ingen lämnas utanför, ett Umeå som växer socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart. Vår vision förutsätter att alla medborgare i mycket större utsträckning får vara med och forma Umeås framtid. Alla människor ska ha möjligheter till inflytande och rättigheter oavsett samhällsklass, kön, etnicitet eller sexualitet. Historien har visat att framtiden ligger i händerna på dem som för tillfället saknar politisk och ekonomisk makt. Det är hos dem vi bygger vår socialistiska och feministiska politik, för en global rättvis och ekologiskt hållbar framtid.

2. Våra grundläggande värderingar

2.1 Socialism

Vänsterpartiet vill ha ett samhälle fritt från klyftor. Vi strävar efter ett socialistiskt samhälle där alla är jämlika. Med det menas inte ett samhälle av likformighet där ”alla är lika”, utan ett samhälle där alla har lika möjligheter och förutsättningar att utvecklas och bestämma över sitt eget liv, ett jämlikt samhälle med förutsättningar för mångfald och individuell frihet.

Den borgerliga regeringens politik har ökat ojämlikheten i Sverige. Den har ytterligare förstärkt de rikas ställning, samtidigt som de mest utsatta har fått det sämre. Detta inverkar på hela samhället, både genom att ojämlikheten påverkar alla i ett samhälle negativt, men också genom att solidariteten i samhället blir svagare.

Vi står för motsatsen. Vi står för jämlikhet, alla människors möjlighet till ett värdigt liv och möjlighet till utveckling, oberoende av deras ekonomiska grundförutsättningar. Vi kämpar för frigörelse. Detta genomsyrar allt vårt arbete i de olika kommunala beslutsorganen.

2.2 Feminism

Feminism handlar om att bekämpa den könsmaktsordning där män som grupp konsekvent överordnas kvinnor som grupp. Denna maktstruktur upprätthåller mäns makt över kvinnor i alla samhällsklasser och försvarar männens villkor både samhälleligt och privat.

Vänsterpartiet arbetar målmedvetet för att avskaffa könsorättvisor som t.ex. att kvinnors arbete värderas lägre, att kvinnor får lägre lön och inkomst, att kvinnor ges sämre vård, tar större ansvar för obetalt omsorgsarbete av barn och äldre. Vi protesterar mot att arbetsmarknadspolitiska insatser till kvinnor ges mindre resurser, att kvinnor inte får sina arbetsskador erkända i samma utsträckning som män och att kvinnor utsätts i högre grad än män för våld av närstående.

Vi förnekar inte att mycket har skett under de senaste decennierna, men vi nöjer oss inte. Vårt feministiska mål är uppnått den dag då frågan om kön inte längre har betydelse för hur vi blir bemötta, hur vi blir värderade och vilka möjligheter vi har. För att uppnå detta

mål krävs förändring och konkreta åtgärder. Vi fortsätter vårt feministiska arbete långt efter att feminismen har slutat vara ett modeord, vi vill komma i mål.

2.3 Ekologisk grund

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. Vi människor lever på en planet med begränsade naturresurser, vilket sätter ramar för vårt handlande. Graden av vår påverkan på naturen bestäms delvis av våra kunskaper och den tekniska utvecklingen, men vi kan inte överskrida ekosystemets bärkraft. Då drabbar det oss själva, kommande generationer och andra arter.

Utifrån denna insikt arbetar Vänsterpartiet för en hållbar utveckling. En sådan utveckling menar vi ska innehålla aspekter om såväl miljö, klimat som social utveckling. Vi vill ha en kommun där alla människor får plats och där alla får tillgång till den service som de behöver. Hållbar utveckling innebär att våra livsmönster och vår konsumtion anpassas till vad miljön långsiktigt kan bära. Med tekniska lösningar, politiska regleringar samt effektivare resursanvändning kan vi komma en bit på väg för att ändra de strukturer som styr konsumtionen i fel riktning.

3. Vänsterpolitik för ett bättre Umeå

3.1 En jämställd politik

3.1.1 ARBETE OCH EKONOMI

Fortfarande på 2000-talet är kvinnors löner, inkomster och arbetsvillkor sämre än mäns. Kvinnor jobbar i högre grad än män i lågavlönade yrken inom både privat och offentlig sektor. Vänsterpartiet har drivit igenom höjningar av de lägsta lönerna i kommunen. Detta arbete måste fortsätta. Det är en nödvändighet för att kvinnor ska få vara fria, ekonomiskt oberoende individer. Vi arbetar även för att fler kvinnor ska ges möjlighet till ledande positioner på arbetsplatserna.

Därför vill vi

- att kommunen gör en riktad höjning av de lägsta lönerna.

3.1.2 EN JÄMSTÄLLD SAMHÄLLSPLANERING

Det måste vara självklart att alla kan känna sig trygga och säkra i staden. Det är en viktig del av grunden för våra liv och för möjligheten att förverkliga våra livsprojekt. Om rädsla och otrygghet får breda ut sig är det svårt att se hur vi ska kunna utveckla ett demokratiskt samhälle där alla har en möjlighet att delta och bidra.

Idag är det främst kvinnor som känner sig otrygga. Erfarenheter har visat att kvinnor, när de deltar i planeringen, bidrar till nya tankar om till exempel trygghet och tillgänglighet. Kommunen har genom sitt planeringsmonopol det yttersta ansvaret för att bygga en stad som är tillgänglig och trygg för alla oavsett kön. Vänsterpartiet vill att all stadsplanering ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Därför vill vi

- all offentlig belysning inventeras utifrån ett trygghetsperspektiv.

3.1.3 MÄNS VÅLD MOT KVINNOR

Vänsterpartiet bekämpar alla former av våld och förtryck mot kvinnor. Allt jämställdhetsarbete bidrar till att förskjuta maktförhållandena mellan kvinnor och män så att kvinnor kommer ur den underordning som är grunden till mäns våld mot kvinnor. Därför är det viktigt att samhället och kommunen gör insatser för att både stävja mäns våld mot kvinnor men också rycka in när konkret hot om våld föreligger.

Det är viktigt att redan i ung ålder stärka tjejerna, deras självkänsla och ge dem de verktyg de behöver för att kunna hantera obekväma situationer och stå på sig. Samtidigt bör könsroller och jämställdhet diskuteras med killarna.

Därför vill vi

- att alla tjejer i grund- och gymnasieskolan ska erbjudas kurser i feministiskt självförsvar.

3.1.4 UTBILDNING OCH VÄRDERINGAR

Vänsterpartiet arbetar för att alla oavsett kön, sexuell läggning eller uttryck ska värderas och behandlas lika. Värderingar är grunden i allt jämställdhetsarbete. Därför är det viktigt att alla arbetsplatser har tydliga jämställdhetsplaner så att jämställdheten genomsyrar arbetet och människors förhållningssätt till varandra. Då lär vi oss att leva jämställt. Därför driver Vänsterpartiet även frågan om att alla personer i ledande ställning ska genomgå en genusutbildning. Det skulle ge dem kunskaper och verktyg för att driva det viktiga jämställdhetsarbetet inom verksamheterna de ansvarar för.

Lika viktigt är det att skolan och utbildning genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. På Vänsterpartiets initiativ har jämställdhetsarbetet i skolan förstärkts och vi arbetar för att det ska fortsätta.

Därför vill vi

- att alla arbetsplatser ska ha tydliga jämställdhetsplaner,
- att studie- och yrkesvägledare vid kommunala skolor ges möjlighet att stärka sin genuskompetens,
- att skolan ska göra en översyn av sex- och samlevnadsundervisningen,
- att ett kvinnohistoriskt museum inrättas i Umeå.

3.2 En välkomnande politik

3.2.1 INTEGRATION OCH ARBETE

Umeå är en mångkulturell kommun. Därför måste också Umeå kommun fortsätta med att utforma sin verksamhet så att denna rikedom tas till vara. Vänsterpartiet kämpar för ett samhälle fritt från etniskt diskriminering och därmed också för ett integrationsperspektiv inom kommunens alla områden.

Ett utanförskap är ett enormt slöseri med resurser. Tyvärr ser vi idag att arbetslösheten bland de utomnordiskt födda är högre än bland befolkningen i övrigt. Vänsterpartiet arbetar aktivt för att motverka detta. Utomnordiskt födda personer är underrepresenterade i kommunens personalstyrka. Därför vill vi, som ett steg i en aktiv integrationspolitik, att kommunen inleder ett försök med avidentifiering av arbetsansökningar. Avidentifiering skulle göra att rekryteringen i högre grad sker utifrån en persons meriter oberoende av deras etnicitet eller kön.

Det är avgörande för integrationen att vi bygger bort bostadssegregationen som är på väg att växa fram i Umeå. Vänsterpartiet arbetar utifrån kravet att de olika boendeformerna hyresrätt, bostadsrätt och villa ska finnas i alla bostadsområden. Vi menar att det är grundpelare för att människor ur olika samhällsklasser ska mötas, en förutsättning för god integration.

Därför vill vi

- att kommunen inleder ett försök med avidentifiering av arbetsansökningar,

- att kommunen tar krafttag för att få bukt på bostadssegregeringen.

3.2.2 FLYKTINGVÄLKOMNANDE

Vänsterpartiet vill att alla umeåbor ska mötas, oavsett kulturell bakgrund. Vi arbetar för att kommunen ska gå från tankesättet om flyktingmottagande och istället arbeta med integrationssamordning. Då utgår mottagandet från den enskilda människans förutsättningar och möjligheten och viljan att bli en del av samhället. Det är också viktigt att vi som redan bor i Umeå får en förståelse för flyktingarnas situation och upplevelser,

Därför vill vi

- att integrationssamordningen tar ett tydligt grepp för att minska segregationen i Umeå.

3.3 En öppen och ansvarsfull politik

3.3.1 KOMMUNPOLITIK FÖR JÄMLIKHET

Samhället och samhällssystemet är inte rättvist idag. Därför har kommunen en viktig roll som omfördelare för att utjämna klassklyftorna i Umeå. Jämlikhet är bra för alla människor och påverkar vår hälsa, utbildningsnivå och våra sociala relationer positivt, samtidigt som den minskar mängden brottslighet och missbruk. Detta är en viktig grundpelare i Vänsterpartiets kommunpolitik och det genomsyrar allt vårt arbete i de olika beslutsorganen.

3.3.2 KOMMUNAL DEMOKRATI

Vänsterpartiet anser att demokratin ständigt måste återerövas, den kan aldrig tas för given och jämställdhet är en av förutsättningarna för verklig demokrati. Vi vill förstärka och utveckla en deltagandedemokrati i bostadsområdena, skolorna och på arbetsplatserna. De som berörs av besluten ska ha möjlighet till inflytande.

Deltagandedemokrati är en förutsättning för att engagera och aktivera medborgare i besluten. Det ska spela roll vad människor tycker om frågor som rör dem. Självklart ska människorna få vara med och bestämma utvecklingsinriktningen. Vi vet att engagerade människor gör samhället bättre!

I Umeå finns tre kommundelsnämnder med eget ansvar för i princip alla politiska områden. Vänsterpartiet anser att samverkan mellan kommundelsnämnderna och nämnderna i centralorten måste utvecklas och förstärkas. Kommundelsnämnderna ska öka demokratin och närheten mellan medborgarna och de politiska besluten.

Kommunen styrs av förtroendevalda politiker och det är viktigt att besluten som tas i kommunen ska vara tydliga, transparanta och bra underbyggda så att även medborgare ska kunna ta del av beslut och underlag på ett lätt sätt.

En viktig del för en välfungerande kommunaldemokrati är att politiskt valda organ inte avsäger allt för mycket beslutande till tjänstemän. Förtroendevalda politiker är valda av väljarna för att ta beslut.

Vänsterpartiet anser att närheten mellan förtroendevalda politiker och medborgare är centralt för en välfungerande kommunal demokrati. För att skillnaden mellan medborgare och förtroendevalda inte ska bli för stor ska inte heller skillnaden i ekonomiska villkor mellan dessa vara för stort.

Därför vill vi att

- att allmänhetens och anställdas inflytande över de kommunala verksamheterna och kommunala bolagen stärks,
- att ledamöterna till kommundelsnämnderna direktväljs vid kommunval,
- att förtroendevalda politiker inte ska ha ersättningar som skiljer sig för mycket från vad vanliga medborgare tjänar.

3.3.3 SOCIAL HÅLLBARHET

Ett gott samhälle måste byggas utifrån människors och miljöns behov. Vänsterpartiet vill skapa ett socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Detta innebär att vi ser vikten av att samordna samhällets resurser så att de som väljer att bo i Umeå får en hög livskvalitet då det gäller service, hälsa och miljö. Detta görs såväl genom samhällsplanering som genom att satsa resurser för att hjälpa människor som behöver stöd.

Vi ser med oro på att många barn idag växer upp i fattiga familjer och många ungdomar går utan arbete. Vänsterpartiet vill därför att kommunen gör sociala investeringar för att tidigt kunna hjälpa barn och ungdomar i behov av stöd. Detta innebär bland annat satsningar på sysselsättning och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar.

Alla har rätt till en bostad, det är en social rättighet. Alla människor måste ges likvärdiga möjligheter att leva i goda bostäder i bra miljöer till rimliga kostnader. Det krävs därför en social bostadspolitik. Kommunen ska ha en aktiv roll i skapandet av nya hyresrätter. Allmännyttans syfte är att garantera att alla har rätt till en bostad utan krav på en ekonomisk insats.

Vänsterpartiet anser att det är av stor vikt att alla bostadsområden har en blandad bebyggelse eftersom det visat sig ha positiva effekter för minskat utanförskap. Stadsdelarna ska planeras så att de har levande centrum med mötesplatser för människor. När nya bostadsområden byggs ska de planeras så att det finns tillgång till goda kommunikationer, rekreationsområden, grönytor och utbildning. Det är särskilt viktigt att ta hänsyn till trygghetsaspekter, som exempelvis tillräcklig belysning och otrygga områden, som långa tunnlär.

Därför vill vi

- att kommunen garanterar Umeås ungdomar sysselsättning,
- att barn och ungdomar ges ökade möjligheter till fritidsaktiviteter,
- att parker och mötesplatser byggs ute i stadsdelarna,
- att alla stadsdelar i största möjliga utsträckning planeras för blandad bebyggelse.

3.3.4 OFFENTLIG VÄLFÄRD ISTÄLLET FÖR PRIVATISERINGAR

Alla har rätt till utbildning, vård och omsorg efter behov, oavsett tjocklek på plånboken. Varje skattekrona som går till välfärden ska användas till verksamheten, inte till företagsvinster. Vänsterpartiet anser därför att välfärden ska drivas i offentlig regi, utan vinstintressen. Den offentliga sektorns verksamheter ska vara en förebild i de upphandlingar som faktiskt genomförs. Tyvärr är upphandlingarna idag ofta ett kryphål för sämre personalpolitik.

Umeå kommun måste vid upphandling ställa krav på samma personalpolitiska mål som gäller för kommunen. Man måste ställa krav på att heltid ska vara rättighet och deltid en möjlighet, samt att de anställda ges samma meddelarskydd som i kommunal verksamhet. Försämrade arbetstider och löner får inte bli ett konkurrensmedel för de privata entreprenörerna. Kommunens jämförelser med privat entreprenad måste utgå från att de har samma mål och att kommunen får mäta dem med samma sorts personalenkäter.

Kommunen måste också ställa krav på miljömässig hållbarhet, handikappanpassning av fysisk miljö, kollektivavtal, jämställdhetsplaner och mångfaldsplaner. På detta sätt kan vi utvecklas i riktning mot ett socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Vänsterpartiet arbetar för att Umeå kommun i sina upphandlingar inte godtar anbud som rimligen inte kan täcka kostnaden för den verksamhet som entreprenören önskar driva.

Därför vill vi

- att det blir ett slut på entreprenader och privatiseringar av välfärden,
- att kommunen ska köpa varor och tjänster som gynnar ekonomisk och social utveckling för att bli en Fair Trade City,
- att samma heltidsnorm som gäller i kommunen ska vara regel i omsorgsverksamhet som upphandlas.

3.3.5 KOMMUNEN SOM ARBETSGIVARE

Vänsterpartiet vill att Umeå kommuns 11 000 anställda har en arbetsmiljö som är fysiskt, psykiskt och socialt utformad så människor håller hela arbetslivet ut. Målet är att kommunen ska vara Umeås bästa arbetsgivare. En bra personalpolitik kostar men betalar sig i längden. Vi vill vara bäst och bäst är inte alltid billigast!

Vi har arbetat länge för att heltid ska vara en rättighet och norm och deltid endast en möjlighet för kommunens anställda. Vi har fått igenom det kravet men i verkligheten erbjuds många fortfarande endast deltidstjänster. Vänsterpartiet arbetar vidare för att heltidsnormen ska bli verklighet.

Vänsterpartiet vill stärka inflytandet och medbestämmanderätten för kommunens anställda. Genom att öka inflytandet på arbetsplatserna och stärka känslan av sammanhang ökar arbetsglädjen och delaktigheten för de anställda. Det har visat sig att det bidrar till att sjuktalen minskar och att personalen får en större möjlighet för att höja kvaliteten på det utförda arbetet.

Vi vill att Umeå kommun genomför en arbetstidsförkortning. Vi har redan genomfört försöksverksamhet tillsammans med socialdemokraterna. Vi vill att dessa försök återupptas och utvidgas.

Därför vill vi

- att kommunen lever upp till sitt åtagande att alla anställda erbjuds heltidstjänster och har deltid som en möjlighet,
- att kommunen gör ett försök med arbetstidsförkortning,
- att kommunen tillhandahåller arbetskläder för sina anställda även i kvinndominerade yrken.

3.3.6 KOMMUNAL NÄTPOLITIK

Vänsterpartiet har under flera år drivit frågan om att den gemensamma sektorn bör gå i bräschen i användandet av öppen källkod. Vi anser att IT måste vara ett utvecklingsområde där alla ges tillgång att fritt utveckla sin kreativitet, där man har en chans att använda program efter eget huvud, där varje människa har rätt att anpassa program efter det behov man har, där individen har rätt dela med sig av program och information samt att det finns en möjlighet för varje människa att förbättra och utveckla ett program.

Därför vill vi

- att kommunen ska använda programvara med öppen källkod,
- att kommunen i sin kommunikation med kommuninvånare och omvärld använder sig av öppna dokumentformat som odf och pdf,
- att allt nyskapande av kunskap och kultur som finansieras med bidrag från kommunen upptas och tillgängliggörs kostnadsfritt för allmänheten så långt det är möjligt, både via Internet och de kommunala biblioteken.

3.4 En demokratisk skolpolitik

3.4.1 EN LIKVÄRDIG SKOLA FÖR ALLA BARN

Kunskap är makt och en demokratisk rättighet. Den är ingen handelsvara. Utbildning är en grundförutsättning för fria individer. Vänsterpartiet vill ha en skola för alla, där möjligheten till att utbilda sig och växa inte begränsas av sociala, ekonomiska, könsbundna eller etniska förutsättningar. Vi vill ha en skola nära barnen med upptagningsområden som stimulerar att barn från olika miljöer möts. Därför är det också ytterst viktigt att vi slår vakt om en offentligt finansierad och demokratiskt styrd skola.

Idag ställs en fjortonåring inför åttio olika programval till gymnasieskolan. I denna situation krävs saklig information istället för marknadsföring för att hjälpa eleverna välja den utbildning som passar dem bäst. Ju bättre vägledning, desto mindre risk att eleverna väljer fel. Det sparar tid för eleverna och pengar för kommunen.

Därför vill vi

- att skolan drivs utan vinstintresse,

- att skolan är avgiftsfri,
- att resursfördelningen av skolpengen utvecklas för att i högre grad motsvara de enskilda barnens förutsättningar och behov,
- att det görs en satsning på saklig och kvalitativ studie- och yrkesvägledning.

3.4.2 BRA ARBETSMILJÖ OCH GODA FÖRUTSÄTTNINGAR

Skolan är en av samhällets viktigaste arbetsplatser. Vänsterpartiet arbetar för en bra arbetsmiljö för både eleverna och personalen, en arbetsmiljö som följer de riktlinjer som gäller för alla andra arbetsplatser. Vi tar elevernas protester mot oacceptabelt kalla skollokaler på största allvar och anser att problemen ska åtgärdas snarast.

Personalen måste ges bra förutsättningar för att kunna ge eleverna det stöd och den stimulans som behövs för att ta emot och söka kunskap. Vänsterpartiet ställer krav på utbildade lärare i våra skolor och en hög personaltäthet. Samtidigt finns behov av fler specialpedagoger för att kunna möta barnen utifrån deras individuella förutsättningar. Vi ser därför med oro på de personalneddragningar som nu genomförs inom Umeås skolor. Denna utveckling måste vändas.

Vi arbetar för en skola där alla barn ska kunna känna sig trygga och där de vuxna ges ett tydligt ansvar för att säkerställa att så sker. Det måste sättas in direkta åtgärder för att möta både det utsatta barnet men också för att lösa den problematik som kan finnas hos den som mobbar. Vänsterpartiet ser att det är självklart med fria skolmältider av hög kvalitet. Skolorna ska vara fria från reklam och annan kommersiell verksamhet.

Därför vill vi

- att skollokalerna ska leva upp till Arbetsmiljöverkets temperaturregler,
- att Umeås skolor har en hög personaltäthet,
- att satsningar genomförs för att höja personaltätheten i skolan.

3.4.3 FÖRSKOLAN

Förskolan är en viktig del i barnens utveckling. En bra förskola kräver hög personaltäthet och att barngrupperna hålls på en rimlig nivå. Vi arbetar för att minska barngruppsstorlekarna till 15 barn per avdelning. Personalen ska ägna sig åt pedagogisk verksamhet vilket inte är möjligt i för stora grupper. För många, särskilt ensamstående, föräldrar med obekväm arbetstid är en nattöppen förskola, nattis, en möjlighet för att kunna få yrkesliv och föräldraskap att gå ihop. Vänsterpartiet vill att nattis ska kunna erbjudas till fler.

Vi anser att förskolan ska ses som en del av det livslånga lärandet och då även i likhet med den övriga skolan vara avgiftsfri. Vi vill börja med att avgiftsbefria de som behöver det mest. Därför vill vi införa Marxtaxa, gratis barnomsorg för hushållen med lägst inkomst. Vänsterpartiet arbetar även för utveckling av genusförskolor där personalen ges tid och redskap att utveckla sitt jämställdhetsarbete genom att studera sitt könsrelaterade beteende gentemot barn. Därigenom kan kunskap spridas och göras lättillgänglig och åtkomlig för resten av vår förskoleverksamhet.

Därför vill vi

- att resurser avsätts för att uppnå målet om 15 barn per barngrupp,
- att hushållen med en månadsinkomst lägre än 16 000 kr befrias från förskoleavgift,
- att kommunen ska etablera genusförskolor,
- att den nattöppna förskolan, nattis, utvidgas och utvecklas.

3.4.4 FRITIDS

Fritids är en viktig del av omsorgen om barnen. Det är delvis en trygghet för barnen och föräldrarna i form av tillsyn men framför allt är fritids en viktig del av den pedagogiska verksamheten. Därför är det viktigt att fritids tar en mer framträdande roll i de politiska satsningarna. I dag finns det inte tillräckliga kvalitetsriktlinjer exempelvis för hur stora fritidsgrupperna ska vara eller vad ambitionen med fritids är. Många fritidspedagoger vittnar om svåra förutsättningar för att göra ett så bra jobb som de skulle vilja erbjuda barnen. Det måste förbättras. Tillgången till skolbarnsomsorg beror idag också på föräldrarnas ekonomi, det förvärrar därför de sociala orättvisorna och gör fattigdomen ärftlig. Vi vill att den ska finnas tillgänglig till låg kostnad, vara väl utbyggd och finnas tillgänglig för barn upp till 12-årsåldern.

Därför vill vi

- att kommunen tar riktlinjer om max antal barn i fritidsgrupper, samt satsar resurser för att utveckla fritidsverksamheten och möjliggör mer av pedagogisk verksamhet för barnen,
- att fritidsverksamheten förbättras och byggs ut, särskilt fritidsklubb för 10-12-åringarna.

3.4.5 GRUNDSKOLAN

Grundskolan ska vara en plats där elever med olika bakgrund och erfarenheter kan mötas. En likvärdig skola är ett led i utvecklingen mot ett samhälle där barnens kön, klass, etnicitet och eventuella funktionshinder inte ska styra deras livsmöjligheter. Denna tanke förutsätter att vi fördelar skolans resurser rättvist, det vill säga att mer resurser ges till elever och skolor där behoven är större.

Det är viktigt att eleverna får inflytande både genom klassråden och vidare genom elevråden vid skolorna. Vi arbetar för att elevinflytande blir ett verkligt inflytande där rektorerna tar tillvara på elevernas åsikter och där dessa även får genomslag i elevernas vardag i skolan.

Alla barn har inte samma möjlighet till läxhjälp i hemmet. Därför driver Vänsterpartiet frågan om läxhjälp. Vi tycker att alla skolor ska erbjuda möjlighet till läxhjälp för eleverna så att alla barn får möjlighet att hänga med i sitt skolarbete.

Därför vill vi

- att elevinflytandet stärks,
- att skolan ska erbjuda läxhjälp,
- att ferieskola erbjuds elever som behöver extra stöd.

3.4.6 GYMNASIESKOLAN

Vänsterpartiet vill ha en skola där eleverna får det stöd och den stimulans som behövs för att ta emot och söka kunskap. Hela utbildningssystemet inklusive gymnasieskolan måste ta hänsyn till att de studerande har olika förutsättningar beroende på bland annat kön samt social och kulturell bakgrund. Skolan kan inte lösa problemet med den sociala och etniska segregeringen i samhället, men effekterna av den kan motverkas genom skolan. Funktionshindrade barn och ungdomars rätt till kvalitativ och adekvat utbildning måste garanteras.

Inom en skola som ska ge demokratisk medborgarfostran är det centralt att eleverna har möjlighet till meningsfullt inflytande över sin utbildning. Alla yttringar av mobbning måste förebyggas på alla skolor och bemötas kraftfullt när den trots allt uppstår.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att vi tar ansvar för den stora grupp ungdomar som hamnar utanför utbildningssystem och arbetsliv. De första åren efter avslutad grundskola känner många ungdomar sig osäkra på vilket val av yrkesinriktning de ska göra. Samhället har ett ansvar att ge dessa ungdomar en flexiblere utbildningsgång och möjlighet till arbetsplatsförlagd praktik. Skolan måste ta ansvar för att ungdomarna har goda kunskaper om arbetslivets villkor och de fackliga organisationerna. Detta är ytterst viktiga frågor för att bekämpa klassamhället och förhindra att unga människor fastnar i utanförskap.

Därför vill vi

- att skolan är helt avgiftsfri,
- att eleverna får en ordentlig introduktion till arbetslivet under sin skolgång,
- att modellen med elevmajoritet i lokala styrelser utreds,
- att gymnasieskolans ordinarie program är öppna för elever som gått en eller två årskurser i det individuella programmet.

3.4.7 MUSIKSKOLA

En väl fungerande kommunal musikskola, med stark förankring i grundskolan, skulle betyda att alla barn oavsett klass- och etnisk bakgrund får möjlighet till musikutövande. Kulturell verksamhet är stimulerande och vi tycker att alla barn ska ges möjlighet att prova på och utveckla sin kreativitet.

Därför vill vi

- att alla skolor ges tillräckliga resurser för att alla elever i årskurs 2 och 3 får tillgång till kompanjonlärare i musik,
- att kommunen genomför ett försök med obligatorisk musikskoleundervisning under ordinarie skoltid för alla elever i en årskurs.

3.4.8 FRISKOLOR

Friskolorna framställs ofta som de till huvuddelen består av små föräldra- och personalkooperativ, men detta stämmer inte med verkligheten. Friskolorna i Sverige

domineras helt av en handfull storföretag som gör hundratals miljoner kronor i vinst på våra skattepengar varje år. Detta inverkar givetvis mycket negativt på resursutrymmet för den offentligt finansierade skolan. På kort sikt vill Vänsterpartiet rätta till dessa felaktigheter i skolpengssystemet, på längre sikt vill vi avveckla friskolesystemet generellt.

I dag existerar friskolorna i en sorts frizon, fria från ansvar, där de till skillnad från den kommunala skolan kan säga nej till elever som anses kostnadskrävande eller besvärliga att ta emot. Vi vill ha ett regelverk som säkerställer att ingen elev ska kunna avvisas från någon friskola. Vänsterpartiet vill införa en kommunal vetorätt när det gäller friskoleetablering och vi kräver en tydligare redovisning av hur resurserna till de fristående skolorna faktiskt används. Många friskoleelever har mycket begränsad tillgång skolhälsovård. Detta eftersom skolan hellre minskar sina kostnader än erbjuder eleverna god skolhälsovård.

Därför vill vi

- att vinstuttag och aktieutdelning i skolorna förbjuds – hela skolpengen ska gå till skolverksamhet,
- att friskolorna måste ta emot alla elever, även sådana som är resurskrävande,
- att kommunen i samråd med de fristående skolorna utreder möjligheten att erbjuda skolhälsovård för friskolornas elever i utbyte mot sänkt skolpeng.

3.4.9 ARBETSMARKNAD, VUXENUTBILDNING OCH STUDIEFÖRBUND

Samtidigt som Umeå kommun har en åldrande arbetsstyrka är ungdomsarbetslösheten hög. Vi vill därför att kommunen inför ett traineeprogram med sikte på att rekrytera ny ung personal. Genom detta kan man ge ungdomar arbete och samtidigt genomföra en välplanerad generationsväxling i personalstyrkan.

Vänsterpartiet anser att den vuxenutbildning som finns i Umeå kommun ska vara tillgänglig för alla invånare oavsett ekonomiska förutsättningar, funktionsnedsättning eller etniskt ursprung. Samhället förändras i allt snabbare tempo och därför ska alla ha rätt till återkommande utbildning. Vänsterpartiet anser att Umeå kommun har ett ansvar, i synnerhet som universitetsstad, att investera i lågutbildade vuxengrupper utbildning.

Vänsterpartiet anser att studieförbunden utgör en förutsättning för ett levande lokalt kulturliv. Dessutom spelar studieförbund och folkhögskolorna i exempelvis Strömbäck en viktig roll för många vuxna som vill förkovra sig i studier.

Därför vill vi

- att kommunen inför ett traineeprogram för ungdomar,
- att kommunens finansiering av vuxenutbildningen och folkbildningen stärks,
- att ett centrum för folkbildning skapas i Umeå, för att möjliggöra ett utökat samarbete mellan studieförbund, folkhögskola, designhögskolan, konsthögskolan och universitet.

3.4.10 HÖGSKOLA OCH UNIVERSITET

Rätten och möjligheten till studier vid universitet eller högskola för alla är en central klassfråga i ett samhälle som bygger på rättvisa och solidaritet. Vänsterpartiet ska verka för en politik som bekämpar snedrekryteringen till universiteten. Alla ska ha tillgång och möjlighet till att studera efter gymnasiet. Vänsterpartiet vill också verka för att den kommunala samhällsservicen i övrigt planeras för att underlätta för studenter av olika kategorier, inte minst för studerande småbarnsföräldrar.

Den enskilda största kostnaden för en student i dag är bostadskostnaden. Bevarandet av hyresrätten, att det byggs fler bostäder, men framförallt allt att det byggs billigare bostäder är prioriterade frågor.

Därför vill vi

- att AB Bostaden bygger fler billiga studentbostäder och ökar underhållstakten på de befintliga bostäderna,
- att studerande föräldrar får större stöd och bättre förutsättningar för att utbilda sig.

3.5 En rättvis socialpolitik

3.5.1 EN SOLIDARISK POLITIK KRÄVER SOCIALA INVESTERINGAR

Vår politik utgår från alla människors lika värde och rätt till ett bra liv. Social rättvisa är en av grundbultarna för Vänsterpartiet. Men samhället är inte rättvist och många har det svårt trots att Sverige är ett mycket rikt land. Klass, kön och etnicitet har stor betydelse för människors ekonomiska och sociala förhållanden, för deras hälsa, liv och framtid. För att bryta ojämlikheten krävs omfördelning från de som har för mycket till de som har för lite. Vår vision är ett samhälle som håller ihop, utan skillnader som beror på klass, kön eller ursprung.

Om vi ska få ett bra samhälle för alla behövs en stark välfärd. Vi måste satsa mycket mer för att förebygga sociala orättvisor och sociala problem. Det krävs rättvisa och sociala investeringar. Sociala investeringar innebär ett långsiktigt samhällsekonomiskt tänkande där vi samarbetar för att alla barn, unga och vuxna ska få välfärd, stöd och stimulans utifrån den enskildes behov och intressen. Det finns starka bevis för att sociala investeringar är både socialt, mänskligt och ekonomiskt lönsamt.

Vi anser att kommunen har möjligheter att utjämna skillnader och ge fler möjlighet till ett bra liv. I Sverige idag lägger man allt mer skuld eller sjukdomsstämplor och bestraffar enskilda individer när de har det svårt eller när det går illa för dem. Fler människor drabbas av sociala problem de inte råår för. Fler drabbas av en skola där inte alla får de kunskaper som behövs i livet, fler drabbas av arbetslöshet, missbruk och kriminalitet, fler barn växer upp under olika villkor, fler kvinnor tvingas utstå våld. Det är i första hand resultat av ett Sverige som är och blir allt mer orättvist. Det behövs en solidarisk och rättvis politik för att ändra på detta.

I kommunen ansvarar socialnämnden och socialtjänsten för socialpolitiken och många viktiga verksamheter. Från öppen förskola för små barn till vård och omsorg för äldre och funktionshindrade. Man arbetar även med ekonomiskt bistånd och olika former av stöd till barn, unga och vuxna i svåra livssituationer. Även om Socialnämnden har det yttersta ansvaret för socialpolitiken har exempelvis skolan, arbetsmarknaden, kulturen, fritiden, och bostäder stor betydelse för hur våra liv och vår vardag blir. Vänsterpartiet arbetar för att olika delar av samhället ska samverka bättre för att skapa bra livsvillkor för alla.

Därför vill vi

- att de sociala behoven prioriteras i fördelning av resurser,
- att kommunen gör sociala investeringar för att ge välfärd och stöd.

3.5.2 OMSORG PÅ LIKA VILLKOR

Kommunen ska kunna erbjuda alla en god omsorg där den enskilde inte görs beroende vare sig av privata företag eller av välgörenhet. Vi är motståndare till privata entreprenader inom socialtjänstens ansvarsområde. Vi anser inte heller att allt mer social service ska ske som oavlönad frivilligverksamhet. Frivilliga verksamheter och föreningar kan göra viktiga sociala insatser men de ska inte ersätta det som kommunen har ansvar för. Vi är motståndare till den utveckling som innebär att kommunens omsorg ska bli allt billigare och skötas av allt färre personer. Det leder till försämringar för brukare. Även personalen påverkas genom större stress och tyngre ansvar som leder till förslitningar. Då blir det också till svårare att behålla och rekrytera kompetent personal.

Vänsterpartiet anser att den meddelarfrihet som gäller i kommunens egna verksamheter även ska gälla för de entreprenader som betalas av skattepengar. Det är en viktig demokratisk rättighet för anställda att kunna lämna uppgifter om verksamheten till media utan att riskera repressalier från sin arbetsgivare. Detta ger i förlängningen även medborgarna en insyn i alla verksamheter som är viktig att utveckla och försvara.

Därför vill vi

- att omsorgen drivs i kommunal regi,
- att meddelarfriheten ska gälla i de välfärdsverksamheter som kommunen upphandlar på entreprenad.

3.5.3 ÄLDRE OCH FUNKTIONSHINDRADE

Vänsterpartiet anser att dagsbehoven hos våra äldre eller funktionshindrade ska vara viktigt för det stöd de får från kommunen. Vi verkar för ett system där brukaren ska få stor rätt att påverka innehållet i stödet.

Vi arbetar för ökad valfrihet och förbättringar genom kompetenshöjning och utveckling av kommunens egna verksamheter. Vänsterpartiet anser att stödet till äldre, handikappade och till socialt utsatta människor alltid ska utformas utifrån de enskilda människornas behov och ska vara lika bra i hela kommunen.

Hemtjänst och olika boendeformer ska drivas av kommunen och inte av privata vinstintressen. Risken är stor för att brukares omsorg och anställdas villkor försämrats. Privata vinstintressen får aldrig bli viktigare än människornas behov.

Fritt val inom äldreomsorgen och liknande förslag till privatiseringar grundas på värderingen att äldreomsorg ska vara en lönsam vara på vård- och omsorgsmarknaden. Denna samhällssyn tar inte hänsyn att många äldre och andra brukare har svårt att välja som kunder på en marknad där företagens reklam har stark påverkan. Vi tycker det är ovärdigt att äldre och funktionshindrade ska bli kassakor på marknaden. Inga privata vinster på vård och omsorg!

Därför vill vi

- att äldre och funktionshindrade får rätt att påverka innehållet i omsorgen, det är verklig valfrihet,
- att hemtjänst och boenden drivs i kommunal regi.

3.5.4 SOCIAL SERVICE PÅ DET EGNA SPRÅKET

Personer med annat modersmål än svenska blir fler i Umeå. Det är självklart för Vänsterpartiet att språk- och kulturkompetens ska vara en viktig faktor vid anställning av personal inom socialtjänsten. Fler personer med sådan kompetens behöver anställas.

Vänsterpartiet vill att etniska föreningar ska vara representerade i det kommunala pensionärsrådet.

Därför vill vi

- att språk- och kulturkompetens beaktas vid anställningar i socialtjänsten,
- att etniska föreningar ska vara representerade i pensionärsrådet.

3.5.5 FAMILJECENTRALER

På familjecentraler samarbetar olika verksamheter som mödravårdscentralen, barnavårdscentralen, öppen förskola, elevhälsa och socialtjänst. Familjecentraler är en bra samverkansform som främjar barns och barnfamiljers hälsa och utveckling. Man erbjuder olika utbildningar t.ex. föräldrakurser. Där får familjer på ett tidigt stadium stöd och hjälp men också gemenskap med andra föräldrar. Hjälp att hantera den naturliga graviditeten men även med olika problem och svårigheter som kan uppkomma. Vi vill se fler familjecentraler i Umeå kommun.

Därför vill vi

- att kommunen utvecklar och öppnar fler familjecentraler.

3.5.6 FOLKHÄLSA, ALKOHOL OCH DROGER

Vänsterpartiet anser att förebyggande folkhälsoarbete är en viktig uppgift även för kommunen. Klass, kön och ohälsa har en stark koppling.

Insatser mot alkohol- och drogmissbruk är viktiga. Kriminalitet och våld är ofta följderna av missbruk. Förebyggande och uppsökande verksamheter för barn och unga måste förstärkas kraftigt i Umeå. Kontroll över alkoholförsäljning både i livsmedelsaffärer, på restauranger och andra nöjeslokaler måste skärpas. Överträdelser måste beivras hårdare och tillstånd dras in.

Kommunen måste satsa mer på drogfri verksamhet för barn och unga i samarbete med föräldrar och föreningar. Det behövs fler alternativ till de kommersiella krafterna. Om vi inte kan erbjuda bra och varierade fritidsaktiviteter för våra barn och unga får vi problem som ungdomarna, deras familjer och samhället får betala dyrt för i längden.

Därför vill vi:

- att förebyggande verksamheter får mer resurser,
- att kontrollen över utskänkning och alkoholförsäljning stärks,
- att kommunen satsar mer på drogfri verksamhet för barn och ungdomar.

3.6 En bred kulturpolitik

Vänsterpartiets mål är att Umeå kommuns kulturpolitik ska gynna alla som bor i Umeå och dess kommundelar samt ge alla möjlighet att ta del av internationell, nationell och lokal kultur. Kulturlivet i Umeå måste spegla den egna regionen, med till exempel vårt samiska kulturarv, samt tillvara ta Umeå som en mångkulturell stad. Vår kulturpolitik har även som mål att ta tillvara den kreativa förmåga som finns hos oss alla och som kan bidra till att skapa en lokal kulturell infrastruktur. De professionella kulturutövarna ska ha en självklar och välkommen plats, både i form av besökande artister och som lokala inspiratörer.

3.6.1 MÖTESPLATSER

Vänsterpartiet vill utveckla och stödja levande kulturverksamheter för umebor i alla åldrar i Umeås alla stadsdelar, genom förbättrat stöd till förenings- och fritidsverksamhet på kulturområdet. Det är positivt med ett särskilt stöd för kulturell verksamhet som speglar Umeå som en mångkulturell miljö. Vi vill också stödja olika kulturfestivaler och andra initiativ för att fördjupa kulturlivet i Umeå.

Reklampelare, busskurer, skyltar kan inte tillåtas dominera stadsbilden utan helheten ska vara välgenomtänkt. Vänsterpartiet arbetar för att kommunen ska ansvara för en långsiktig utveckling av centrum, där de kommersiella krafterna inte styr. Vi tycker att planeringen av gator och torg ska ske i samarbete med kulturarbetare och medborgare. Det är viktigt att umeborna har tillgång till lättillgängliga ickekommersiella zoner i centrum.

Därför vill vi

- att busskurerna och reklamplatserna tas tillbaka från de kommersiella krafterna,
- att området kring stadsbiblioteket och Vasaplan blir en kulturzon med många typer av kulturella aktiviteter.

3.6.2 BIBLIOTEKEN

Biblioteken är den del av kulturnämndens verksamhet som flest kommuninvånare använder sig av. Biblioteken kan fungera både som informationskälla och mötesplats för kommunens invånare. Vänsterpartiet vill att kommunens alla bibliotek ska vara tillgängliga och tillgodose medborgarnas behov. Vi tror också att det finns stora vinster med arbetsplatsbibliotek på större arbetsplatser.

Därför vill vi

- att stadsbiblioteket finns kvar på sin befintliga plats vid Vasaplan,
- att mer resurser satsas på handikappanpassning, större tillgänglighet och barnverksamhet.

3.6.3 ÖKAT UTBUD OCH FLER UTÖVARE

Vänsterpartiet vill stärka den alternativa filmens ställning och skapa möjligheter för lokalt producerad film i kommunen. Hantverk är en viktig del av rekreationsutbudet i Umeå. Vi anser att Umeå kommun ska vara en möjlig plats att leva och verka i för olika konstnärer. Framförallt amatörer på alla nivåer ska uppmuntras, det ska vara möjligt att utveckla sitt hantverk i Umeå.

Umeås teaterliv är levande och bygger till stor del på engagemang i fria teatergrupper. Vänsterpartiet uppmuntra och förstärka stödet för de lokala, fria teatergrupperna så att fler ungdomar nås. Dansen är av tradition stark i kommunen. Vi anser att stödet måste utökas så att fler barn och unga, såväl pojkar som flickor, kan få ta del av dansen.

Vi stödjer det breda musikliv som finns i kommunen i form av festivaler och musikföreningar. Vi vill att fler får möjlighet att utöva sitt musikintresse, bland annat genom att skapa fler replokaler för unga samt utökad verksamhet i musikskolan.

Vänsterpartiet stödjer satsningen för kulturhuvudstadsåret 2014, med förbehållet att det inte blir en jippoartad satsning, utan en satsning som kommer alla till godo och inte sker på bekostnad av kommunal basverksamhet. Satsningen ska bygga på lokalt engagemang och bjuda in till delaktighet och eget skapande. För detta krävs tillgång till lokaler för alla, oavsett ekonomiska förutsättningar. Inför 2014 vill vi att stadsbiblioteket och området kring Vasaplan utvecklas till en ickekommersiell kulturzon med möjlighet för umeborna att ta del av och utöva många olika kulturyttringar.

Därför vill vi

- att kommunen stödjer ett filmhus och filmfestival i Umeå,
- att det inrättas en konsthall i kommunal regi,
- att Umeå får fler lagliga grafittiväggar,
- att stödet till Teatermagasinet och Sagateatern utökas,
- att fler fria scener för dans och musik, samt replokaler etableras i stadsdelarna.

3.6.4 EN MENINGSFULL FRITID

Vänsterpartiet slår vakt om allas grundläggande behov och rätt till en meningsfull fritid. Vi prioriterar bredd- och ungdomsidrotten framför elitsatsningar. Men fritid är mycket mer

än bara idrott, av Umeå kommuns nästan 700 föreningar är mindre än hälften idrottsföreningar. Vänsterpartiet arbetar för ett stöd till alla föreningars arbete med att skapa möjligheter till meningsfull fritid för kommunens medborgare. Vårt fokus ligger på varje umebos möjlighet till en aktiv fritid.

De flesta tillbringar fritiden i sin närmiljö. Därför är det viktigt att det också finns goda möjligheter till en aktiv fritid i bostadsområdena. Inte minst ur ett folkhälsoperspektiv är det viktigt med ökade möjligheter till spontanidrott och annan fritidsverksamhet i närmiljön. Tillgängligheten ska vara god, det ska vara enkelt att motionera eller komma ut i friska luften. Vänsterpartiet är mycket positivt till det samverkansprojekt som nu pågår med spontanidrottsplatser (Kulanprojekt) runt om i kommunen. Inte minst finns det många livlösa skolgårdar som måste förbättras så att de inbjuder till aktivitet.

Därför vill vi

- att fler äventyrslekparker byggs i Umeås stadsdelar,
- att barn och ungdomar ges möjlighet till aktiva och meningsfulla fritidssysselsättningar nära sitt hem,
- att kommunala lokaler i större utsträckning öppnas för föreningsverksamhet och spontanidrott.

3.6.5 FRITIDSGÅRDAR

Vänsterpartiet anser att fritidsgårdarna är en kommunal angelägenhet och att det är viktigt att kommunen prioriterar dessa. Fritidsgårdarna fyller en unik roll genom att rikta sig till ungdomar som inte är föreningsanslutna. Vi är mycket positiva till det arbete som pågår med att öka samarbetet mellan föreningslivet och fritidsgårdarna. Det är mycket viktigt att detta samarbete sker för att utveckla och bredda fritidsverksamheten.

Samverkan är nödvändigt för att fritidsgårdarnas främjande och förebyggande arbete ska bli så effektivt som möjligt. Exempel på särskilt viktig samverkan är mot socialtjänst, polis, skola och ungdomsmottagning. Vänsterpartiet verkar för att fritidsgårdar ska finnas i alla stadsdelar. Vi vill också se ett centralt beläget ungdomens hus som ska drivas i kommunal regi i samarbete med olika föreningar, såväl idrotts-, musik som kulturföreningar.

Därför vill vi

- att fritidsgårdar ska vara en kommunal skyldighet,
- att fritidsgårdar ska finnas i alla stadsdelar,
- att fritidsgårdarna bör vara avgiftsfria,
- att kommunen bör erbjuda mer sommaraktiviteter för barn och ungdomar,
- att det ska finnas ett ungdomshus i centrum för de äldre barnen,
- att kommunen genomför visionen om en ung stad mellan broarna.

3.7 En hållbar politik

3.7.1 EKOLOGISK HÅLLBARHET

Det krävs politisk styrning för att lösa miljöproblematiken och skapa ett samhälle med livsmiljöer av hög kvalitet. En stad som styrs av kommersiella intressen kan inte tillgodose alla innevånarens intressen. Umeå kommun har på vårt initiativ påbörjat arbetet för att bli en Fair Trade City.

Samhällsplaneringen ska vara heltäckande och därför måste den omfatta fler frågor än de som vanligen ingår i översiktsplanering och bostadsförsörjningsplaner. Den måste omfatta även energi- och miljökrav, trygghet och säkerhet samt social och ekologisk hållbarhet. Vänsterpartiet ser en förtätning av befintlig bebyggelse som det huvudsakliga sättet att möjliggöra för mer bostäder i kommunen. Krav på minst halverad energiåtgång ska ställas för att minska miljöpåverkan för ny bebyggelse i attraktiva lägen. Vi vill även förenkla för privatpersoner att producera sin egen el.

Externa köpcentra som saknar utvecklad kollektivtrafik riskerar att öka bilåkandet och försämra vår miljö. Till de befintliga köpcentra ska det finnas en väl fungerande kollektivtrafik samt gång- och cykelbanor. Vänsterpartiet bekämpar etablerande av nya externa köpcentra och en utökning av handelsområden som saknar en väl fungerande kollektivtrafik. Vänsterpartiet ser stärkandet av stadsdelscentra som ett sätt för att stärka stadsdelarna och minska transporterna som uppstår med stora externa köpcentra.

Därför vill vi

- att bostäder och övriga lokaler där barn vistas som skolor, dagis och fritidshem ska inte lokaliseras i bullriga, luftförorenade eller andra hälsoskadliga miljöer,
- att utvecklingen för köpcentra som ökar bilismen upphör.

3.7.2 KLIMAT

Vänsterpartiet vill att Umeå kommun tar en ledande roll i vår tids största utmaning, klimatförändringen, som berör alla. Offentliga myndigheter, kommuner samt landsting, har starka verktyg till sitt förfogande för att driva på utvecklingen för ett klimatneutralt samhälle. Vi vill att Umeå kommun tar täten i denna utveckling. Vänsterpartiet arbetar för att kommunen och dess energibolag ska bli större producenter av förnyelsebar energi.

Umeå kommun bör aktivt stimulera byggande med hjälp av senaste tekniken för att minimera energiåtgången och stimulera teknikutvecklingen inom kommunens lägenheter, hus och lokaler. Umeå har en historia som trästad, det är något som vi i Vänsterpartiet vill återuppliva.

Därför vill vi

- att Umeå kommun ska ta fram en kraftfull handlingsplan på klimatområdet och utropa ett mål om att bli klimatneutral kommun 2020,
- att en biogasanläggning byggs för att försörja kollektivtrafiken med bränsle,
- att miljövänligt byggande premieras och att initiativ tas för att bygga fler trähus,
- att parkeringsnormen sänks och en cykelnorm införs i kommunen.

3.7.3 KOLLEKTIVTRAFIK

Vi vill utveckla kollektivtrafiken i Umeå med kranskommuner. Detta kan göras såväl med buss som med tåg längs Botniabanan. Tätare turer och en försöksperiod med gratis kollektivtrafik, så kallad klimattaxa, skulle kunna öka det kollektiva resandet i kommunen och därmed spara vår miljö. Genom att göra kollektivtrafiken förmånligare, både vad gäller pris, turtäthet och bekvämlighet, kan fler lämna bilen hemma. En bättre kollektivtrafik gynnar också de grupper som i större utsträckning inte har tillgång till bil, som unga, funktionshindrade, äldre, studenter, invandrare, lågavlönade och kvinnor. Alternativa miljövänligare drivmedel är också något som Vänsterpartiet anser vara en viktig satsning.

Sedan ett antal år tillbaka upphandlar Umeå kommun utförare av lokaltrafiken. Såväl resenärer som busschaufförer kan vittna om att service, miljöhänsyn och arbetsmiljö blivit lidande av detta. Upphandlingen gör också att kommunen kan smita undan sitt ansvar för lokaltrafiken. Vänsterpartiet vänder sig starkt emot denna privatisering av en viktig samhällsservice.

Därför vill vi

- att kommunen återtar lokaltrafiken i egen regi för att förtydliga ansvaret och förbättra arbetsmiljön,
- att kraftfulla miljö- och arbetsmiljökrav ställs om lokaltrafiken upphandlas,
- att lokaltrafiken genomför ett försök med klimattaxa,
- att enhetstaxa införs i hela kommunen,
- att turtätheten byggs ut och förstärks,
- att fri övergång införs mellan busstrafiken till kommundelarna och stadsbussarna,
- att pendeltåg inrättas längs sträckan Holmsund-Umeå-Vännäs.

3.7.4 RENT VATTEN OCH REN LUFT

I Umeå finns kustvatten, sjöar och vattendrag, som är viktiga för bad, fiske, och friluftsliv. I våra vatten lever en mångfald av organismer. Dessvärre är vattnet och dess växt- och djurliv hotade av förorening, övergödning och giftiga utsläpp. Det långsiktiga behovet av rent dricksvatten måste gå före grustäkter, terrängkörning och spridning av kemiska bekämpningsmedel.

Umeå tillhör idag de städer i Sverige som har värst nedsmutsad luft, till största delen på grund av den ständigt ökande trafiken med bensin- och dieseldrivna fordon. Luften vi andas här vintertid överstiger på flera platser miljö kvalitetsnormerna för frisk luft. Det gäller särskilt för kvävedioxid och partiklar. Luftföroreningarna innebär förkortad livslängd för utsatta umebor, men är särskilt skadliga för barn och de med hjärt- och lungbesvär. Dessutom skadar föroreningarna byggnader och växtlighet.

För att lösa denna situation krävs åtgärder som minskar trafiken istället för motorvägsbyggen som ökar den. Vagnätet måste utvecklas så att det gynnar de som väljer att åka kollektivt, går eller cyklar. Hela kommunen måste därför knytas samman med ett fungerande cykel- och gångbanenät. Miljövänliga alternativ måste krävas när skolskjutsar, färdtjänst och andra kommunala transporter upphandlas. Tomgångskörningen skapar stora utsläpp och måste förhindras.

Därför vill vi

- att skyddet av vattentillgångarna och arbetet för renare luft stärks,
- att kommunen utarbetar en plan för begränsning av biltrafiken,
- att pendelparkeringar byggs i stadens utkanter,
- att cykel- och gångtrafiken får fler planskilda korsningar över motortrafikleder och järnvägar,
- att cykel- och gångtrafiknätet byggs ut till fler kommundelar,
- att kommunen underlättar bildande av bilpooler genom att tillhandahålla information och kurser.

3.7.5 BULLER OCH NEDSKRÄPNING

Höga ljudnivåer är skadliga för människan, framförallt blandade ljud från trafik, tåg och flyg påverkar människan negativt. Inte minst barn och ungdomar riskerar försämrad hälsoutveckling av att vistas i bullriga miljöer. Vänsterpartiet arbetar för tystare miljöer i Umeå. Vi vill också att alternativ bebyggelse planeras i tystare områden.

Vänsterpartiet är oroat över att miljön i stan blir alltmer nedskräpad, framförallt i centrum. Vi menar att de åtgärder som hittills är insatta är helt otillräckliga. Handeln, stormarknaderna och snabbmatsställena i Umeå måste ta ett större ansvar för miljön och i samarbete med kommunen finna nya vägar för att skapa en mindre nedskräpad miljö.

Därför vill vi

- att bostäder byggs enligt lagstadgade bullernormer och att en bullerinventering görs i hela Umeå,
- att återvinningsstationer ska finnas lättillgängliga i hela kommunen.

3.7.6 DJURSKYDD

I Umeå kommunen finns många lantbruk med husdjur. De allra flesta bönderna sköter sina djur med omsorg. Djurens rättigheter respekteras när de har foder, rymliga stallutrymmen, möjligheter till utevistelse och grönbete och annat som ger utlopp för djurens naturliga beteenden. Vänsterpartiet vill att Forslundagymnasiet helt ska lägga om till ekologiska brukningsmetoder inom sitt skolorbruk samt att fler blivande och etablerade bönder får utbildning i ekologisk djurhållning.

Därför vill vi

- att Forslundagymnasiet lägger om till ekologiska brukningsmetoder i sitt jordbruk.

3.7.7 LIVSMILJÖ OCH KULTURMARKER

När nya bostadsområden skapas anser Vänsterpartiet att det är av stor vikt att behålla eller möjliggöra nya grönytor inom dessa områden. Genom att utveckla grönområden skapas också bostadsnära mötesplatser och områden för spontanidrott som är en viktig satsning för friskvården. Grönytor i närområdet stimulerar till en mer aktiv fritid och ökad livskvalitet. Vänsterpartiet vill öka antalet gröna ytor i Umeå, samt att parkerna och grönområdena i staden mellan broarna utvecklas och utvidgas.

I Umeå kommun finns en mängd olika naturmiljöer, till exempel det unika älvdeltat som är en av Norrlands viktigaste våtmarker och rastlokaler för fågel. Tavelsjömassivet, också det unikt i sitt slag, kan erbjuda mäktiga bergsbranter med grottor och stup, stora skogar med trolska tjärnar, varierat djurliv och intressant flora. I Umeå kommun är dock endast 1,5 procent av skogsmarken skyddad i form av naturreservat eller biotopskydd. Inom Umeå kommun finns ännu inget kulturresevat. Vi slår vakt om vår kustnära natur och kulturhistoria som finns i vår närhet, exempelvis Norrbyskäer och Holmöen.

Därför vill vi

- att antalet grönområden och parker i Umeå utvecklas och utvidgas,
- att skyddsvärda natur- och kulturområden vårdas och utvecklas.

3.8 En politik för företagande

Umeåregionen har idag en varierande flora av företag, det är inte längre enbart att fåtal stora industrier och myndigheter som dominerar arbetsmarknaden. Idag får många umebor såväl som pendlare från andra kommuner sin inkomst från ett diversifierat näringsliv. Handeln har exempelvis vuxit kraftigt under de senaste decennierna.

Vänsterpartiet menar att småföretagandet måste stärkas inom Umeåregionen och vill därför att kommunen vidareutvecklar strategier för att stödja och stimulera utvecklingen av nya hållbara småföretag. Utvecklingen med externa köpcentra understödjer en ohållbar utveckling som gynnar bilism och de stora företagskedjorna. Vi ser hellre en utveckling som gynnar småföretagare i centrum och ute i stadsdelarna.

Den aktuella utvecklingen i Sverige visar att det kooperativt ägda företagandet är den snabbast växande företagsformen, särskilt bland unga företagare. Vänsterpartiet vill därför att kommunen arbetar för att möjliggöra för den typen av företagande. Dessutom vill vi att kommunen särskilt ska uppmärksamma lokaliseringsfrågan för nya och gamla småföretag, det vill säga mark och lokaler till rimliga priser.

Vänsterpartiet vill vidare att kommunen aktivt arbetar för att stärka kvinnors och invandrares företagande då vi i Sverige har en stark tradition av manlig dominans inom näringslivet. Vänsterpartiet menar att denna mansdominans verkar hämmande på näringslivets utveckling. Vi vill förenkla företagares kontakter med myndigheter och utöka kontaktytorna mellan utbildningsväsendet och småföretagen. Detta kan förenkla bildandet av företagarnätverk, vilket särskilt gynnar kvinnor.

Därför vill vi

- att småföretagandet i stadsdelscentra främjas genom anpassning av nya och befintliga bostadsområden,
- att bildandet av kooperativa företag särskilt främjas,
- att en del av avkastningen från de kommunala företagen får bilda en miljöfond som kan användas för småföretagande inom miljövänlig teknikutveckling,
- att kommunen tar en aktiv roll för att stärka kvinnors och invandrares företagande.

4. Visionen om Umeå

Umeå fortsätter växa och utvecklas, inte minst befolkningsmässigt. Vänsterpartiet finner det glädjande att Umeå uppfattas så positivt av medborgare, organisationer, myndigheter och företag både på hemmaplan och i omvärlden. Det är roligt att så många vill komma till Umeå för att studera, arbeta, leva och bo. Samtidigt är Umeå en spegling av samhället. Här finns klyftor mellan fattiga och rika, ojämställdhet, miljöproblem och diskriminering. Utifrån detta formar vi vår politik, för ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Umeå. För ett rättvist, ett miljövänligt och ett växande Umeå.

4.1 Det rättvisa Umeå

Vänsterpartiets politik utgår från vår övertygelse om att jämlikhet är något gott i sig som gynnar alla i ett samhälle. Detta är kärnan i vårt parti. Vår politik för det rättvisa Umeå tar sikte på att utjämna klyftorna. Vi verkar för att alla barn och ungdomar ska få en god utbildning och meningsfull fritid. Vi står upp för att äldreomsorgen ska få tillräckliga resurser för att utveckla och förbättra sin verksamhet. Vi stödjer stadens rika kultur- och föreningsliv. Vi kämpar för högre löner och bättre arbetsmiljö för såväl kommunanställda som anställda i upphandlande företag. Vi arbetar för att få ett slut på segregeringen mellan olika stadsdelar.

4.2 Det miljövänliga Umeå

I den rika delen av världen har vi under flera decennier byggt vårt samhälle och vår ekonomi på ett sätt som förstör miljön och i förlängningen oss själva. Detta gäller lika väl för Sverige som för Umeå. Vi i Vänsterpartiet jobbar hårt för att Umeå ska dra sitt strå till stacken för att motverka klimatförändringarna och ställa om för att bli en ekologiskt hållbar stad och kommun. Vi vill ha en förstärkt busstrafik och pendeltåg mellan Holmsund och Vännäs. Vi arbetar för att stadsplaneringen ska utgå från cykel- och gångtrafikens behov. Vi verkar för att främja miljövänlig teknik och energibesparande åtgärder inom kommunen och kommunens företag.

4.3 Det växande Umeå

Umeås roll som studie- och forskningsort såväl som arbetsmarknadsregion har ökat mycket det senaste decenniet. Vänsterpartiet ser det som viktigt i Umeås fortsatta utveckling att arbetsmarknaden baseras på en bra balans mellan olika sorters arbetsplatser, från stora till små, från offentliga arbetsgivare till privata företag. Vi vill ha en stark offentlig sektor som ansvarar för välfärdsservicen, men som också tar på sig rollen att fungera som motor för övrigt samhällsliv, organisationer och näringsliv. Vi vill att stora etablerade företag tar på sig en ansvarstagande roll, socialt och i samhällslivet i övrigt. Vi vill också verka för en ökning av småföretagandet i Umeåregionen och särskilt skapa goda förutsättningar för det kooperativt ägda företagandet. Detta måste ske i samspel med en väl fungerande offentlig verksamhet.

